

CUPRINS

LISTA ABREVIERILOR	7
INTRODUCERE.....	9

Capitolul 1

INFRAȚIUNEA DE UCIDEREA NOU-NĂSCUTULUI DE CĂTRE MAMĂ PRIN PRISMA MATERIALELOR ȘTIINȚIFICE PUBLICATE ÎN ALTE STATE, REPUBLICA MOLDOVA ȘI ROMÂNIA.....	21
1.1. Analiza materialelor științifice publicate în alte state	21
1.2. Studiul comparat al reglementărilor privind infracțiunea de uciderea nou- născutului de către mamă și al infracțiunilor ce intră în sfera actelor deviate săvârșite de către femei, prin prisma normelor incriminatorii ale altor state	36
1.3. Cercetarea lucrărilor științifice referitoare la infracțiunea de pruncucidere publicate în Republica Moldova.....	54
1.4 Cercetarea lucrărilor științifice referitoare la infracțiunea de uciderea nou-născutului săvârșită de către mamă, publicate în România.....	78
1.5. Concluzii la capitolul 1	93

Capitolul 2

PARTICULARITĂȚI JURIDICO-PENALE ALE INFRAȚIUNII PREVĂZUTE LA ART. 200 ALIN. (1) POTRIVIT LEGISLAȚIEI PENALE A ROMÂNIEI	97
2.1. Cadrul legislativ al infracțiunii de uciderea nou-născutului săvârșită de către mamă.....	97
2.2. Evoluția cadrului legislativ al incriminării infracțiunii analizate în România.....	100
2.3. Obiectul infracțiunii de uciderea nou-născutului săvârșită de către mamă	110
2.4. Subiecții infracțiunii de uciderea nou-născutului de către mamă	120
2.5. Latura obiectivă a infracțiunii de uciderea nou-născutului de către mamă	133
2.6. Latura subiectivă a infracțiunii de uciderea nou-născutului de către mamă	148
2.7. Forme, modalități și sancțiuni în cazul infracțiunii de uciderea nou-născutului	166
2.8. Concluzii la capitolul 2	174

Capitolul 3**REGLEMENTĂRI DE DREPT PENAL PRIVIND
INFRAȚIUNEA DE PRUNCUCIDERE CONFORM****LEGISLAȚIEI PENALE A REPUBLICII MOLDOVA 176**

- 3.1. Evoluția cadrului legislativ al incriminării infracțiunii de pruncucidere în Republica Moldova 176
- 3.2. Reglementarea juridico-penală a infracțiunii de pruncucidere 181
- 3.3. Obiectul infracțiunii de pruncucidere..... 183
- 3.4. Subiectul infracțiunii de pruncucidere 191
- 3.5. Latura obiectivă a infracțiunii de pruncucidere..... 199
- 3.6. Latura subiectivă a infracțiunii de pruncucidere 220
- 3.7. Forme, sancțiuni și alte aspecte în cazul infracțiunii de pruncucidere 223
- 3.8. Delimitarea infracțiunilor de pruncucidere de alte infracțiuni 229
- 3.9. Concluzii la capitolul 3 238

Capitolul 4**REZULTATELE OBTINUTE ÎN CERCETAREA
FENOMENULUI INFRAȚIONAL AL UCIDERII****NOU-NĂSCUTULUI DE CĂTRE MAMĂ 242**

- 4.1. Sinteza rezultatelor obținute privind analiza situației în domeniul reglementării infracțiunii de pruncucidere 242
- 4.2. Sinteza rezultatelor obținute privind evoluția cadrului legislativ al incriminării infracțiunii prevăzute la art. 200 alin. (1) C. pen. al României 246
- 4.3. Sinteza rezultatelor obținute privind evoluția cadrului legislativ al incriminării infracțiunii de pruncucidere în Republica Moldova..... 252

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI 261**BIBLIOGRAFIE 269**

INTRODUCERE

Actualitatea și importanța problemei abordate. Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994¹, conferă importanță ocrotirii valorilor universale statuând și garantând dreptul la viață, la integritate fizică și psihică a persoanei, drept statuat și în Declarația Universală a Drepturilor Omului adoptată de către Adunarea Generală a ONU la data de 20 decembrie 1948, unde se stipulează că „toate ființele umane se nasc libere și egale în demnitate și în drepturi”², precum și faptul că „orice ființă umană are dreptul la viață, la libertate și la securitatea persoanei sale”³. Termenul „pruncucidere” se referă la uciderea de către mamă a nou-născutului și este o formă mai restrânsă a noțiunii de „infanticid”, folosită în terminologia multor legislații penale, care cuprinde în definiția sa suprimarea vieții oricărui copil, fiind legiferată în unele state ale lumii ca o formă calificată a infracțiunii de omor.

În cadrul acestui demers științific ne propunem analizarea din punctul de vedere al răspunderii juridico-penale a infracțiunii prevăzute la art. 200 alin. (1) în legislația României și cea de pruncucidere prevăzută la art. 147 în norma penală a Republicii Moldova. Luând în considerare dezideratul conform căruia infracțiunea de uciderea nou-născutului săvârșită de către mamă este clasată în actuala lege penală a României într-un nou grup de infracțiuni, inexistent anterior, intitulat: „Infracțiuni săvârșite asupra unui membru de familie”⁴, se va avea în vedere analizarea cadrului incriminator din legea penală a României, comparativ cu cel din legislația din Republica Moldova, unde infracțiunea de pruncucidere cercetată în lucrarea de față face parte din Capitolul II al Codului penal al Republicii Moldova, intitulat: *Infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei*.

¹ *Constituția Republicii Moldova*, adoptată la 24 iulie 1994, publicată în M. Of. al Republicii Moldova nr. 1 din 12 august 1994, în vigoare din 27 august 1995, disponibilă la adresa http://constcourt.md/public/files/file/Baza%20legala/constitutia_ro_22.05.17_ro.pdf, accesată la data de 21 iulie 2019.

² *Declarația Universală a Drepturilor Omului*, adoptată de Adunarea Generală a ONU la data de 20 decembrie 1948, (art. 1), disponibilă la adresa http://www.anr.gov.ro/docs/legislatie/internationala/Declaratia_Universala_a_Drepturilor_Omului.pdf, accesată la data de 10 iulie 2018.

³ *Ibidem*, (art. 3).

⁴ Noul Cod penal al României, publicat în M. Of. al României nr. 757/2012, disponibil la adresa <http://www.imliasi.ro/Noul%20cod%20penal.pdf>, accesată la data de 10 iulie 2018.

Apărarea persoanei prin prisma evoluției vieții sub aspect social, economic și moral a constituit de-a lungul timpului o preocupare specifică tuturor sistemelor de drept. Constituțiile statelor statuează și garantează ocrotirea valorilor universale, fixând în același timp inalienabilitatea și inviolabilitatea dreptului la viață, integritatea fizică și psihică a persoanei, necesitând constituirea unei metodologii și a unei metode implicate în cercetarea infracțiunii de pruncucidere în scopul identificării particularităților determinate de momentul de început al vieții omenești în comparație cu infracțiunea de omor al unei persoane adulte, constatare care nu prezintă dificultăți; demonstrarea din punct de vedere medical și juridic a faptului că la momentul săvârșirii de către mamă a actelor vătămătoare nou-născutul era în viață; natura tulburărilor fizice și psihice în care se află autoarea trebuie să fie cauzate de procesul biologic al nașterii.

Prin lucrarea de față ne propunem să lămurim unele dintre problemele ridicate de interpretarea textului de lege privitoare la infracțiunea cercetată pentru a crea o viziune de ansamblu, pluridisciplinară asupra acestei categorii de infracțiuni și, de asemenea, să ilustrăm în plan practic aspectele teoretice analizate pentru a fi puse în evidență tendințele evolutive ale normei penale din perspectiva infracțiunii de pruncucidere. Pe parcursul acestei expuneri se încearcă o identificare a rațiunii legiuitorului cu privire la incriminarea art. 200 alin. (1) C. pen. al României și a infracțiunii de pruncucidere, prevăzută la art. 147 C. pen. RM, pornind de la principalele prevederi în actuala legislație a celor două state, în dreptul comparat și prin viziunea instrumentelor internaționale.

Actualitatea temei abordate și motivația alegerii acesteia sunt determinate în primul rând de ocrotirea dreptului la viață încă de la apariția sa. Aceste aspecte reies din modul de comitere a infracțiunii cercetate, al implementării unor termeni limitativi care să ateste starea de responsabilitate redusă versus diminuarea discernământului, precum și introducerea unei linii de demarcație temporală a comiterii faptei, care ar contribui la soluționarea controverselor din practica judiciară și la revizuirea actualei norme juridico-penale prin aplicarea unor sancțiuni mai blânde și introducerea unor noi norme privind încadrarea și sancționarea activității mamei și a celor care sprijină și instigă la uciderea nou-născutului și a vătămării acestuia. Pentru a avea o viziune cât mai detaliată și a atinge un nivel cât mai înalt al gradului de studiere a prezentului studiu au fost luate în considerare și analizate și prevederile normative referitoare la tema lucrării din Germania, Franța, Finlanda, Elveția, Bulgaria, Republica Belarus, Marea Britanie și Irlanda.

Încadrarea temei în preocupările internaționale

Având în vedere pericolozitatea și consecințele comiterii infracțiunii de omor al copilului nou-născut, săvârșit în timpul nașterii sau imediat după naștere de către mama care se află într-o stare de tulburare fizică sau psihică, cu diminuarea discernământului, cauzată de naștere, precum și identificarea acestui fenomen în toate regiunile lumii, comunitatea internațională a elaborat mai multe instrumente juridice care au la bază prevenirea și combaterea acestui gen de fapte ilegale, care își găsesc aplicabilitatea în normele penale ale fiecărei țări.

Art. 6 pct. 1 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice garantează faptul că „dreptul la viață este inerent persoanei umane. Acest drept trebuie ocrotit prin lege. Nimeni nu poate fi privat de viața sa în mod arbitrar”⁵. Ocrotirea vieții de către legea penală începe încă din momentul începerii procesului fiziologic al nașterii⁶. La nivel internațional, prezenta temă de cercetare este abordată din prisma noțiunilor de omor, pruncucidere și uciderea nou-născutului săvârșită de către mamă, acest lucru realizându-se într-o abordare comparativă a legislației Republicii Moldova, a României și a altor state. Actele internaționale în materia fundamentării drepturilor omului, precum și cele ale drepturilor în familie sunt desprinse din existența mai multor instrumente juridice: Convenția Internațională cu privire la Drepturile Copilului, care a avut în vedere „necesitatea de a extinde protecția specială acordată copilului, a fost enunțată în Declarația de la Geneva din 1924 cu privire la drepturile copilului”⁷; Drepturile Omului – Principalele Instrumente cu Caracter Universal la care Republica Moldova este parte; Declarația Universală a Drepturilor Omului, adoptată la New York pe 10 decembrie 1948; Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului. Amintim că în preambulul Convenției Internaționale cu privire la Drepturile Copilului, la art. (2) este stipulat: „Copiii au dreptul la supraviețuire și dezvoltare, în toate aspectele vieții: fizic, psihic-emoțional, cognitiv, social și

⁵ Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice, adoptat și deschis spre semnare de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 16 decembrie 1966, intrând în vigoare la 23 martie 1976, disponibil la adresa <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/82590>, accesată la data de 21 iulie 2019.

⁶ Al. Boroș, *Aspecte juridice în legătură cu momentul nașterii și momentul morții*, în *Dreptul* nr. 12/1998, (131-132), ISSN: 1018-04-35, p. 131.

⁷ Convenția Internațională cu privire la Drepturile Copilului, semnată la 20 noiembrie 1989 la New York, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, în *Drepturile Omului – Principalele instrumente cu caracter universal la care Republica Moldova este parte*, Ed. Garuda-Art, Chișinău, 1998, 732 p., ISBN: 9975-9984-3-7, p. 44.

cultural”⁸. Obiectivul principal al tratatelor internaționale care reglementează germenii dreptului la viață, drepturile omului și ale unui proces echitabil în vederea consacrării principiului legalității infracțiunilor este realizarea unei unități mai strânse între statele membre ale Consiliului Europei pentru protejarea vieții, a libertății individuale, libertății politice și a statului de drept. Încadrarea temei în sfera preocupărilor științifice internaționale evidențiază contribuțiile unor renumiți cercetători din diverse state, care au abordat problematica fundamentării teoriei dreptului penal, precum și aspecte aferente altor discipline cum ar fi: psihiatrie, psihologie juridică și domenii interdisciplinare ariei de cercetare: V. Manzini, J.J. Brownlie, A. Decocq, G. Jakobs, F. Lellord, C. Andre, J. Leaute, R. Durham, T. Allan, B. Zuckerman, H. Bauchner, S. Parker, H. Cabral, J. Evans, J. Heron, H. Francomb, M.G. Spinelli, G. Dawson, L.G. Klinger și alții. Autorii menționați aparțin unor arii științifice distincte, care intersectează domeniul juridic prin perspective teoretice și aplicative variate. O parte dintre aceștia se circumscriu doctrinei dreptului penal și teoriei generale a răspunderii juridice, contribuind la dezvoltarea fundamentelor conceptuale ale normei penale, ale politicii penale și ale construcției instituțiilor specifice acestei ramuri de drept.

Alți autori se încadrează în sfera dreptului internațional public și a dreptului constituțional, domenii care influențează configurarea cadrului normativ și a principiilor fundamentale ce guvernează exercitarea puterii punitive a statului. Totodată, o serie de lucrări aparțin unor discipline conexe – precum: procedura judiciară, teoria probelor, psihologia, psihiatria sau alte domenii interdisciplinare – care oferă instrumente analitice relevante pentru înțelegerea comportamentului uman, a responsabilității și a mecanismelor de aplicare a normei juridice. Prin urmare, cercetările autorilor invocați reflectă un cadru doctrinar plural, situat la confluența dreptului penal cu alte ramuri ale științelor juridice și socio-umane, contribuind la fundamentarea teoretică multidisciplinară a problematicii analizate.

Gradul de studiu. Infracțiunea cercetată a fost incriminată de-a lungul evoluției societății umane și a apărut încă din cele mai vechi timpuri, analizată în mod diferit în funcție de etapele de dezvoltare socială, făptuitoarea fiind învinovățită atât sub aspect moral, cât și instituțional. Pornind de la

⁸ Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a ONU la 20 noiembrie 1989, disponibilă la adresa http://www.unicef.org/moldova/CRC_RO.pdf, accesată la data de 10 aprilie 2018.

problematica cercetării, în lucrarea de față au fost identificate studii în literatura de specialitate din străinătate din domeniul dreptului penal și alte științe conexe dedicate studiului juridico-penal, precum și cauzelor care conduc la săvârșirea infracțiunii de pruncucidere, denumire sub care fapta este incriminată în legislația penală din RM și anterior anului 2014 în România, necesare și în același timp obligatorii pentru elaborarea lucrării, care vin și completează studiile întreprinse în domeniul cercetat atât în străinătate, cât și în România. Cu această ocazie au fost evidențiate o serie de tendințe și aspecte de dezvoltare a științelor penale și unele conexe specifice dezvoltării actuale în societate.

Încadrarea temei în preocupările din România și Republica Moldova.

Principiile în materia fundamentării drepturilor ființei umane și ale drepturilor omului în familie constituie fundamentul tuturor democrațiilor autentice care influențează viața persoanei. Conform art. 16 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova: „Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului”⁹, acest deziderat căzând în sarcina fiecărui stat de drept.

Demersul nostru științific în domeniul juridico-penal este inițiat în baza unor surse doctrinare de reputație incontestabilă în doctrină, elaborate de autori consacrați, dintre care enumerăm: Al. Barbăneagră, X. Ulianoschi, R. Cojocar, V. Stati, S. Brînza, V. Berliba, Al. Borodac, L. Gîrla, M. Grama, N. Corcea, I. Hadîrcă, S. Prodan, Gh. Fortuna și alții (Republica Moldova), precum și Al. Boro, V. Dongoroz, I. Dobrinescu, V. Dobrinou, G. Antoniu, O. Loghin, I. Pascu, T. Toader, C. Bulai, Gh. Nistoreanu, C. Voicu, M. Udriu, Gh. Mateuș, C. Duvac etc. (România). Investigația științifică a fost efectuată printr-o cercetare temeinică interdisciplinară din alte domenii conexe dreptului penal, cum ar fi: psihiatrie judiciară, medicină legală, psihologie. Pentru aprofundarea cercetării au fost relevante rezultate științifice ale autorilor, după cum urmează: Medicină legală – V. Odovenko, V. Sambriș, K. Anass (Republica Moldova); Psihiatrie judiciară – Gh. Scripcaru, V. Astărăstoe, C. Scripcaru, G. Groza; Psihologie – N. Mitrofan, C. Voicu, A. Roșca (România). Unele concepții de natură interdisciplinară au contribuit substanțial la formularea concluziilor și la expunerea de propuneri.

Scopul cercetării. Constă în perfecționarea științifico-practică a concepției de aplicare a răspunderii penale pentru infracțiunile prevăzute la art. 147 CP RM și la art. 200 alin. (1) CP al României, în urma analizei juridico-penale comparate a doctrinei și legislației penale ale Republicii

⁹ M. Of. al Republicii Moldova nr. 1/1994.

Moldova și României la articolele respective; identificarea vidurilor legislative existente și suplinirea acestora prin norme *de lege ferenda*, în vederea argumentării și formulării în baza acestora a acțiunilor sancționatorii de ucidere a copilului nou-născut, care au drept sarcină de a îmbunătăți legislația penală prin integrarea organică în sediul normativ aflat în prezent în vigoare în cele două state.

Obiectivele cercetării. În vederea realizării scopului cercetării științifice au fost formulate o serie de obiective fundamentate pe două direcții principale de analiză. Prima direcție vizează protecția valorii sociale fundamentale reprezentate de viața persoanei, garantată prin normele dreptului penal, iar cea de-a doua direcție se referă la dezvoltarea unui cadru coerent de interpretare și aplicare juridico-penală a normelor care incriminează infracțiunea cercetată. Prin atingerea acestor obiective se urmărește perfecționarea cadrului normativ existent și eficientizarea aplicării legislației penale, prin analiza comparativă a reglementărilor legale din România și Republica Moldova. În acest context, cercetarea a fost orientată spre realizarea următoarelor obiective specifice: analiza actelor juridice internaționale relevante pentru reglementarea și interpretarea infracțiunii cercetate, a formelor sale de manifestare și a sancțiunilor aplicabile; analiza comparativă a modelelor de reglementare juridico-penală existente în alte sisteme de drept în materia infracțiunilor contra vieții persoanei, în special a celor săvârșite asupra nou-născutului de către mamă, în vederea identificării similitudinilor și diferențelor privind reglementarea răspunderii penale; cercetarea și analiza juridico-penală a infracțiunilor prevăzute la art. 147 din C. pen. al RM și art. 200 alin. (1) din C. pen. al României; identificarea și examinarea elementelor constitutive ale infracțiunii, respectiv a laturii obiective și a laturii subiective; analiza practicii judiciare relevante din cele două state în materia infracțiunilor prevăzute la art. 147 C. pen. RM și art. 200 alin. (1) C. pen. al României;

Totodată, cercetarea a avut în vedere identificarea lacunelor existente în reglementarea juridico-penală, precum și evidențierea unor eventuale viduri legislative privind interpretarea și aplicarea normelor de drept penal în cele două sisteme juridice. În acest sens, au fost realizate analize privind evoluția istorică a reglementărilor referitoare la infracțiunile prevăzute la art. 147 C. pen. RM și art. 200 alin. (1) C. pen. al României, argumentarea oportunității atenuării răspunderii penale în cazul acestor infracțiuni, precum și examinarea esenței și conținutului faptei prejudiciabile.

Ipoteza cercetării. Fenomenul pruncuciderii reprezintă o manifestare cu grad ridicat de pericol social, generând prejudicii semnificative relațiilor sociale și valori fundamentale reprezentate de viața persoanei încă de la primul moment al apariției acesteia. Se presupune că, prin clarificarea și actualizarea normelor juridice referitoare la infracțiunea de pruncucidere, protecția juridică a nou-născutului va fi consolidată, iar aplicarea legii și jurisprudența în România și Republica Moldova vor fi perfecționate, asigurând conformitatea acestora cu standardele internaționale privind drepturile omului.

Noutatea și originalitatea științifică a rezultatelor obținute. Cercetarea aduce o perspectivă originală asupra particularităților și temeiurilor răspunderii penale în cazul infracțiunii de uciderea nou-născutului de către mamă, evidențiind limitele temporale ale săvârșirii acesteia în România și Republica Moldova și modul de integrare organică a normei incriminatoare în cadrul legislativ existent. Totodată, studiul identifică problemele recurente în practica judiciară privind infracțiunea analizată și formulează propuneri de *lege ferenda*, menite să optimizeze interpretarea și aplicarea normelor juridico-penale, în conformitate cu standardele internaționale privind protecția vieții persoanei.

Problema științifică importantă soluționată. Problema centrală abordată în această cercetare constă în fundamentarea științifică a regimului juridic aplicabil pruncuciderii și al art. 200 alin. (1) C. pen. al României; C. pen. RM și art. 200 alin. (1) C. pen. al României. Cercetarea definește bazele conceptuale ale studiului de drept penal al răspunderii pentru această infracțiune și clarifică obiectul juridic special, respectiv relațiile sociale protejate prin dreptul la viață al nou-născutului. În acest cadru, au fost sistematizate abordările teoretice privind elementele constitutive ale infracțiunii, delimitarea pruncuciderii de alte infracțiuni conexe și acumularea unui material teoretic și practic complex, care permite dezvoltarea unor direcții de investigare a fenomenului. Totodată, cercetarea oferă noi perspective asupra cadrului teoretico-metodologic al temeiurilor reale și juridice care justifică răspunderea penală pentru infracțiunea cercetată, consolidând astfel interpretarea și aplicarea normelor relevante în ambele state.

Valoarea aplicativă. Valoarea aplicativă rezultă din analiza complexă și interpretarea pluriaspectuală a normelor penale prevăzute la art. 147 C. pen. al Republicii Moldova și art. 200 alin. (1) C. pen. al României. Rezultatele obținute pot contribui la armonizarea jurisprudenței în cele două state și la elaborarea unor politici coerente pentru unificarea normelor juridico-penale,

asigurând astfel o aplicare mai eficientă și uniformă a legislației pentru protecția dreptului la viață al nou-născutului.

Direcțiile de soluționare a problemei științifice importante vizează analiza juridico-penală a infracțiunii comise de mamă asupra nou-născutului în România și Republica Moldova, în scopul clarificării problemelor de interpretare a textelor de lege și elaborării unei viziuni pluridisciplinare asupra acestei categorii de infracțiuni. S-au efectuat studii comparative ale reglementărilor internaționale și s-au ilustrat aspectele teoretice prin analiza tendințelor evolutive ale fenomenului, cu scopul de a fundamenta propuneri pentru o legislație modernă, adecvată cerințelor actuale.

Pe parcursul expunerii s-a realizat o fundamentare a apariției infracțiunii de uciderea nou-născutului de către mamă cu referire la alte sisteme de drept penal și jurisprudența CEDO, precum și evaluarea momentului apariției vieții și oportunitatea introducerii unor proceduri în viitoarea legislație penală. Baza teoretică a studiului include lucrările cercetătorilor și savanților penaliști, psihologi și medici legiști din ambele state, care au abordat tematica infracțiunilor asupra nou-născutului.

Au fost identificate particularitățile victimei și subiectului infracțiunii de pruncucidere, pe baza semnelor obiective și subiective, precum și modalitățile de comitere a actelor vătămătoare comise asupra nou-născutului. Cercetările au inclus analiza practicii judiciare pentru identificarea deficiențelor în interpretarea și aplicarea normei penale, precum și studierea materialelor științifice publicate și din perspectiva criminologică și criminalistică.

Sinteza metodologiei de cercetare și justificarea metodelor de cercetare utilizate. Analiza metodologică a infracțiunii de uciderea nou-născutului de către mamă, inclusiv formularea unor ipoteze concrete, completează abordarea pluridisciplinară a lucrării. Cercetarea se bazează pe studierea doctrinei, a legislației și a practicii judiciare din România, Republica Moldova și alte state, cu aplicare în domeniul dreptului penal comparat.

Pentru realizarea obiectivelor propuse, a fost utilizat un set complex de metode științifice, care permit investigarea originii, esenței și caracteristicilor infracțiunii analizate din perspectiva incriminării acțiunilor vătămătoare. Printre acestea se numără: metoda analizei de conținut, aplicată asupra Codurilor penale (C. pen. al Republicii Moldova, 1961 și 2002, C. pen. al României, 1969 și ulterior, Codurile penale ale altor state precum Franța, Germania, Bulgaria, Ungaria, Marea Britanie etc. și legislații conexe); metoda logică – analiză și